

Maak kennis met de Richtlijn Multiprobleemgezinnen

In de *Richtlijn Multiprobleemgezinnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming* krijgen jeugdprofessionals handvatten om hulp te kunnen bieden aan gezinnen waar langdurige, meervoudige en ernstige problemen spelen. Het gaat om gezinnen die volgens de betrokken hulpverleners weerbaarstig zijn voor hulp. In een achtergrondstudie voor de Raad voor de Volksgezondheid wordt geschat dat in drie tot vijf procent van alle gezinnen sprake is van meervoudige en complexe problematiek. In absolute getallen praat je dan over 75.000 tot 116.000 multiprobleemgezinnen in Nederland.

Deze opdracht

Je leest steeds een stukje uit de Richtlijn Multiprobleemgezinnen en beantwoordt vervolgens een of meerdere vragen. De richtlijn vind je hier: www.richtlijnenjeugdhulp.nl/multiprobleemgezinnen.

Succes!

Voordat je de richtlijn induikt eerst nog even dit...

1. Wat weet je van multiprobleemgezinnen? Welke beeld heb je bij multiprobleemgezinnen? Welke primaire gedachten en opvattingen heb je?

Hoofdstuk 1. Inleiding

Lees vanaf pagina 12 de passage over 'gedeelde besluitvorming' en 'diversiteit' en beantwoord de volgende vragen.

2. Op welke wijze kun je als professional bijdragen aan volwaardig partnerschap tussen de ouders en de jeugdhulpverlener?

3. Beschrijf waarmee de professional rekening heeft te houden wanneer hij een goede werkrelatie wil opbouwen met de ouders.

Hoofdstuk 3: Multiprobleemgezinnen: definitie en kenmerken

Lees *hoofdstuk 3* en *werkkart 1*.

4. Is deze definitie van een multiprobleemgezin bij jou bekend? Welke elementen uit de definitie zijn nieuw voor je?

5. Kijk nog eens naar je eerste gedachten en opvattingen die je invulde bij vraag 1. Wat valt je op, (hoe) helpt de informatie uit dit hoofdstuk jouw eerste beeld aan te scherpen?

6. Welke uitdagingen zie jij in het algemeen bij het werken met multiprobleemgezinnen en wat lijkt jou persoonlijk moeilijk? Leg ook uit waarom dit voor jou zo is.

Hoofdstuk 5. Het vaststellen van 'goed genoeg' ouderschap

Lees hoofdstuk 5.

7. Geef in je eigen woorden een aantal kenmerken van 'goed genoeg ouderschap'.

Lees de aanbevelingen van dit hoofdstuk (paragraaf 5.6).

8. Welke aanbeveling zou voor jou de grootste uitdaging zijn? Hoe kun je hiermee het beste omgaan?

Hoofdstuk 6. Effectief casemanagement en de houding van de professional

Lees hoofdstuk 6 en pak werkkaart 5 en 6 erbij.

9. Op werkkaart 5 staat wat er van jou als professional wordt verwacht bij het werken met multiprobleemgezinnen. Welke elementen zijn nieuw voor je?

10. Leg jezelf vervolgens langs de 'meetlat' van houdingsaspecten op werkkaart 6 en noteer welke aspecten je reeds voldoende beheerst en welke nog aandacht vragen.

11. Beschrijf vervolgens hoe je de aspecten die nog aandacht vragen in de vingers wilt gaan krijgen.

Hoofdstuk 7. In te zetten hulp

Lees paragraaf 7.2 en werkkartaat 7.

12. Aanbevolen interventies voor multiprobleemgezinnen zijn:

- Intensieve Orthopedagogische Gezinsbehandeling (IOG)
- ReSet
- IOG-Erger Voorkomen (variant van IOG)
- Wijkgerichte Intensieve Gezinsbegeleiding (WIG)
- Jeugdhulp Thuis
- Voorwaardelijke Interventie in Gezinnen (VIG)

Zoek informatie over twee interventies. Welke spreekt je het meest aan en waarom?

Lees paragraaf 7.5.

13. Wat adviseert de richtlijn als er mogelijk sprake is van onveiligheid binnen het gezin?

Over Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Richtlijnen zijn bedoeld om professionals te ondersteunen in hun werk. Het zijn aanbevelingen die richting geven aan de professionele afwegingen die je als professional in de jeugdhulp en jeugdbescherming dagelijks maakt. De Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming bieden een overzicht van de laatste kennis: op basis van wetenschap, praktijk én cliëntvoorkeuren. Met praktische aanbevelingen en kennis binnen handbereik beslissen jij en je cliënt samen over een effectieve aanpak. Meer weten? www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Richtlijn Multiprobleemgezinnen

Casus Shayenne

Lees *Hoofdstuk 4. Gezinsplan, doelen en het volgen van de hulp uit de Richtlijn Multiprobleemgezinnen* en neem de casus door.

Casus

Leeftijd: 15 jaar

Aangemeld bij het wijkteam door de wijkagent.

Shayenne woont bij haar moeder en twee halfbroers (10 en 12 jaar). Ze heeft vanaf haar geboorte tot haar kleutertijd nauwelijks opvallend gedrag laten zien. Shayenne was een vriendelijk en actief kind. Haar ontwikkeling verliep wel iets vertraagd. Zij was met alles net iets later dan haar nichtjes, zowel met spraaktaalontwikkeling als met zindelijkheid. Op de basisschool van het kleine dorp waar Shayenne destijds met haar ouders woonde was een lichte achterstand zichtbaar. Shayenne bleef zitten in groep 2 en vanaf groep 3 kreeg ze een eigen handelingsplan, zodat ze het programma in eigen tempo kon volgen. Shayenne had geen stabiele thuissituatie. Haar vader was alcoholist en in een dronken bui werd hij agressief en sloeg hij moeder. Het is niet duidelijk in hoeverre Shayenne zelf ook slachtoffer is geweest van de agressieve buien van haar vader. Toen Shayenne 4 jaar was, zijn haar ouders uit elkaar gegaan. Shayenne heeft haar vader nooit meer gezien. Inmiddels is hij overleden. Haar moeder had al snel een andere partner, maar ook dit was geen stabiele relatie. Meerdere partners zijn daarna in het leven van moeder en Shayenne langs gekomen. De drie kinderen hebben elk een andere vader.

Toen Shayenne twaalf was is het gezin verhuisd naar de stad. Ze heeft nog één jaar op een basisschool gezeten, maar kon in die groep 8 niet goed de aansluiting vinden. Ze deed haar best om vriendinnen te maken, maar dat lukte niet zo goed. Anderen vonden haar te druk in haar spel. Daarnaast loog ze regelmatig om indruk te maken op haar vriendinnen, maar dat leverde geen vriendschappen op. Op haar dertiende ging ze naar het voortgezet onderwijs, VMBO- B. Daar bleek al snel dat het niveau te moeilijk was voor Shayenne. Ze vond het leren niet leuk, en deed amper mee. Ze had moeite om haar aandacht bij de les te houden, keek veel naar 'buiten'. Ze had veel ondersteuning van de docenten nodig, was niet in staat om zelfstandig te werken en maakte zelf geen huiswerk. Er is voor Shayenne een LWOO-indicatie (leerwegondersteunend onderwijs) aangevraagd. Shayenne heeft de eerste klas overgedaan en is een jaar later naar het praktijkonderwijs gegaan. Op deze praktijkschool zit Shayenne nu in de tweede klas en het gaat naar omstandigheden goed met haar.

Als Shayenne precies weet wat ze doen moet en als ze korte opdrachten krijgt van haar docenten, dan lukt het haar om aan de slag te gaan. Ze vindt het ook fijn om meer praktijkopdrachten te krijgen. Haar vaste mentordocent is zes weken geleden ziek geworden (burn-out), dat heeft haar gedrag op school beïnvloed. In de groep zit ze regelmatig met een klasgenoot (enige schoolvriendin) te roddelen over de andere meiden. Ze verspreidt geruchten die niet waar zijn (bijv. over verkeringen). Als anderen haar daarop aanspreken, kan ze behoorlijk gaan schelden. Daarbij heeft Shayenne de afgelopen maand twee keer gespijbeld samen met haar klasgenoot. Ze heeft de lessen in moeten halen, maar ze reageert daar onverschillig op. In vergelijking met school, gaat het thuis minder goed met Shayenne. Ze gaat volledig haar eigen gang. Ze accepteert geen grenzen en regels en kan agressief reageren. Ze is weinig thuis, veel op straat en regelmatig betrokken bij vechtpartijen. Ze begeeft zich vaak in gevaarlijke situaties en heeft contact met 'foute' vrienden, ze zorgt voor overlast op straat. De wijkagent is al een paar keer bij moeder langs geweest. De wijkagent maakt zich zorgen over Shayenne.

Moeder zit in de bijstand. Ze heeft veel schulden en een forse huurachterstand waardoor ze in de schuldhulpverlening zit. Moeder vindt het moeilijk om regels en grenzen te stellen aan het gedrag van haar kinderen. Ze heeft het gevoel dat het niet uitmaakt wat ze doet of zegt omdat Shayenne toch wel haar eigen gang gaat.

De jongste broer van Shayenne heeft een licht verstandelijke beperking en is gediagnosticeerd met ADHD. Haar oudste broer zit in het eerste jaar van het VMBO-B. Hij gedraagt zich overwegend rustig. Docenten kunnen niet zo goed hoogte van hem krijgen, hij zegt weinig. Thuis zit hij veel op zijn kamer. Hij bemoeit zich niet met de conflicten die moeder met de andere twee kinderen heeft. Hij luistert veel naar muziek.

Opdracht

Vorm (indien mogelijk) met elkaar een groepje van 3 personen. Verdeel de rollen: de professional van het wijkteam, de moeder en Shayenne. De professional van het wijkteam gaat met dit gezin in gesprek, nadat het gezin door de wijkagent bij het wijkteam is aangemeld. Voer het gesprek 10 minuten en probeer op basis van gedeelde besluitvorming tot een aantal doelen te komen.

De personen die de moeder en Shayenne hebben gespeeld geven de professional na afloop feedback. Benoem daarbij drie dingen die jullie goed vonden in het gesprek en geef ook drie tips mee voor een volgend gesprek.

Bedenk ieder voor jezelf wat je nog te leren hebt om op basis van gedeelde besluitvorming te kunnen samenwerken met kinderen, jongeren, ouders en gezinnen.

Verder verdiepen in gedeelde besluitvorming?

In elke richtlijn is informatie opgenomen over gedeelde besluitvorming en van elke richtlijn is Info voor ouders beschikbaar. Samen met cliënten hebben we een aantal *tools* ontwikkeld die je kunnen helpen. Ook gaat de *Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp* uitvoerig in op gedeelde besluitvorming.

